

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. PT 74/2017, instat contra Gestió Integral d'Aigües de Catalunya, SA (GIACSA)**Antecedents**

1.- En data 14/12/2017 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades de caràcter personal], que havia exercit prèviament davant l'entitat Gestió Integral d'Aigües de Catalunya, SA (en endavant, GIACSA). La persona reclamant aportava documentació relativa a l'exercici d'aquest dret.

2.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 15/12/2017 es va donar trasllat de la reclamació a GIACSA per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

El trasllat de la reclamació es va notificar a GIACSA en data 24/01/2018, després d'haver resultat infructuosos els dos intents de notificació de l'ofici de trasllat de la reclamació, efectuats en data 21/12/2017 i 22/01/2018.

3.- GIACSA va formular al·legacions mitjançant escrit de data 14/02/2018, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que **"1.a)** (...) *Gestió Integral d'Aigües de Catalunya, SA (GIACSA), és únicament l'encarregada del tractament de les dades dels usuaris del servei de subministrament d'aigua potable de Collbató per compte de l'Ajuntament. El responsable del seu tractament és l'AJUNTAMENT DE COLLBATÓ.*

Així resulta del contracte de tractament de dades, signat entre dues entitats a l'empara de l'establert a l'article 12 de LOPD en data 30.06.2016, que s'adjunta a aquest document com ANNEX 1.

L'esmentat contracte, sobre la base que l'Ajuntament és el titular del servei d'abastament d'aigua potable del municipi, en la seva manifestació primera expressament recull que "L'AJUNTAMENT ostenta la qualitat de Responsable dels fitxers de caràcter personal inscrits a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades". Motiu pel qual en la clàusula II es regulen exclusivament les "facultats de tractament de dades que s'atribueixen a GIACSA conforme a les concretes instruccions rebudes de l'AJUNTAMENT", després de clarificar en la clàusula 1a que "l'accés i les facultats de tractament conferides a GIACSA no tindran la consideració de cessió i comunicació de dades".

L'esmentat contracte va alineat en quant a responsables dels fitxers i encarregats del seu tractament, amb el que aquesta Agència de Protecció de dades va fer constar, entre molts altres, en el seu dictamen CNS-69/2015, en la que es conclou que:

Conclusions :

La proposta feta per l'empresa concessionària del servei, segons la qual l'Ajuntament, titular del servei de subministrament d'aigua passaria a ser responsable del fitxer en què es continguin les dades personals vinculades a la prestació d'aquest servei

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

(article 3.d) LOPD) i l'empresa concessionària passaria a ser l'encarregada del tractament d'aquestes dades (article 3.g) LOPD), s'adequa a la normativa de protecció de dades.

Per tal d'adequar-se a aquesta situació, és necessari que l'Ajuntament disposi del corresponent fitxer de dades personals i que, posteriorment, formalitzi un contracte d'encarregat del tractament amb l'empresa concessionària en els termes establerts a l'article 12 de l'LOPD.

1.b) En l'esmentat contracte no es fa constar que GIACSA tingui encomanada l'atenció als drets ARCO (accés, rectificació, cancel·lació i oposició) previstos a la LOPD. L'esmentat contracte a l'assenyalar els particulars principis que GIACSA haurà d'observar en el tractament de les dades, només es refereix expressament a l'obligació d'observar els principis relatius a la qualitat de les dades, seguretat de les mateixes i deure de secret (clàusula 2a " in fine"). Tot això en línia amb el disposat a l'article 12 de la LOPD."

- Pel que fa a la desatenció del dret d'accés, GIACSA manifestà que: "atès que en el contracte no tenim encomanada l'atenció als drets ARCO, la sol·licitud del dret d'accés a les dades de la Sra. (...)es va traslladar a l'Ajuntament de Collbató qui va autoritzar a donar resposta individual a la petició del dret d'accés, doncs per qüestions administratives era la manera més àgil de donar resposta.

Tot i així, per qüestions internes ens vàrem demorar en la resposta que es va enviar el dia 11.01.2018. S'adjunta còpia de l'esmentada carta com ANNEX 3."

Fonaments de Dret

1.- És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- L'article 15 de la LOPD, en relació amb el dret d'accés, determina el següent:

"1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.

2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

3. El dret d'accés a què es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans."

Per la seva banda, l'article 27 del RLOPD, en el seu apartat primer i segon disposa el següent respecte al dret d'accés:

"1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes dades.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.

No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers."

Així mateix, també sobre el dret d'accés, l'article 29 del RLOPD estableix el següent:

"1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini.

2. Si la sol·licitud és estimada i el responsable no acompanya la seva comunicació amb la informació a què es refereix l'article 27.1, l'accés s'ha de fer efectiu durant els deu dies següents a la comunicació esmentada.

3. La informació que es proporioni, sigui quin sigui el suport en què es faciliti, s'ha de donar de manera llegible i intel·ligible, sense que es facin servir claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

La informació ha d'incloure totes les dades de base de l'afectat, les resultants de qualsevol elaboració o procés informàtic, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades, els cessionaris de les dades i l'especificació dels concrets usos i finalitats per als quals es van emmagatzemar les dades."

A l'últim, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

3.- Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si GIACSA va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret d'accés exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de queixa de la persona

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

que inicià el present procediment de tutela de drets era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

Amb caràcter previ, però, convé efectuar diverses consideracions sobre si GIACSA estava obligada a donar resposta a la sol·licitud d'accés formulada per la persona aquí reclamant. En l'escrit d'al·legacions presentat per GIACSA en el tràmit d'audiència, l'entitat ha assenyalat que, atès que el contracte d'encarregat del tractament subscrit entre aquesta entitat i l'Ajuntament de Collbató no preveu específicament una clàusula on s'encomani a GIACSA la resolució de les sol·licituds d'exercici dels drets ARCO, entre els que figura el dret d'accés exercit per la persona aquí reclamant, no estaria en el cas concret obligada a donar-hi resposta, per la qual cosa conclou que no hauria incomplert cap obligació legal.

Al respecte, cal referir-se en primer lloc a l'article 26 del RLOPD, el qual preveu que: *“quan els afectats exerceixin els seus drets davant un encarregat del tractament i sol·licitin l'exercici del seu dret davant d'ell, l'encarregat ha de donar trasllat de la sol·licitud al responsable, a fi que ell mateix la resolgui, llevat que en la relació existent amb el responsable del tractament es prevegi precisament que l'encarregat ha d'atendre, per compte del responsable, les sol·licituds d'exercici per part dels afectats dels seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació o oposició”.*

En el cas present certament en el contracte d'encarregat del tractament subscrit en data 30/03/2016 entre l'Ajuntament de Collbató i GIACSA no hi figura cap clàusula on es prevegi que GIACSA resoldrà, per compte de l'Ajuntament, les sol·licituds d'exercici dels drets ARCO, entre els que figura el dret d'accés exercit per l'ara reclamant en data 18/08/2017. I GIACSA ha manifestat que la sol·licitud d'accés de l'ara reclamant la va traslladar a l'Ajuntament, de conformitat amb l'art. 26 del RLOPD, si bé no ho va fer fins gairebé cinc mesos després, en concret en data 11/01/2018.

Ara bé, en l'escrit d'al·legacions davant el trasllat de la reclamació, GIACSA també ha manifestat que l'Ajuntament el *“va autoritzar a donar resposta individual a la petició del dret d'accés, doncs per qüestions administratives era la manera més àgil de donar resposta”.* D'aquesta frase no queda prou clar si les instruccions que l'ajuntament adreçà a GIACSA contenien un pronunciament estimatori de la sol·licitud d'accés –i per tant GIACSA s'havia de limitar a executar la decisió del consistori i lliurar la documentació corresponent a la persona sol·licitant-, o bé s'encomanava la resolució de la sol·licitud en tots els seus extrems –i per tant també requerien un pronunciament per part de GIACSA sobre l'estimació o desestimació de la sol·licitud, a banda de, en el seu cas, el lliurament de la documentació corresponent-.

Sigui com sigui, davant aquella *“autorització”* de l'Ajuntament de Collbató, sembla clar que GIACSA havia de donar resposta a la persona sol·licitant sobre la seva petició, i en el seu cas, fer efectiu el dret d'accés. Així, aquesta autorització de l'Ajuntament es podria entendre com una instrucció donada pel responsable a l'encarregat, el que encaixaria en el previst a l'art. 12.2 de la LOPD.

L'exposat fins aquí porta a concloure que GIACSA havia de donar resposta a la sol·licitud d'accés formulada per l'ara reclamant.

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

D'altra banda, també cal referir-se a la tardança en què GIACSA va derivar la sol·licitud a l'Ajuntament. En efecte, consta acreditat que a les 11:41 hores del dia 18/08/2017 la persona aquí reclamant va enviar a dues adreces de correu electrònic de GIACSA (-aiguesdecollbato@giacsa.com i giacsa@giacsa.com) un correu mitjançant el qual sol·licitava l'accés a les seves dades personals.

L'article 29 del RLOPD fixa en un mes el termini màxim per resoldre la sol·licitud d'accés, de manera que en tot cas abans d'aquest termini, GIACSA havia de traslladar la sol·licitud a l'Ajuntament. Al respecte, en el tràmit d'audiència GIACSA ha aportat, d'una banda, còpia d'un correu electrònic que hauria enviat en data 11/01/2018 a l'aquí reclamant, en el qual li manifestà el següent: *"Disculpe la tardanza, le enviamos la información referente a la solicitud de derecho de acceso a sus datos personales"*, i d'altra banda, també ha aportat un escrit de GIACSA de data 08/01/2018 –amb registre de sortida d'11/01/2018–, en el qual GIACSA vindria a informar a l'ara reclamant sobre les dades personals seves que obren en els seus fitxers. No obstant això, GIACSA no ha acreditat davant l'Autoritat la notificació d'aquest escrit a la persona aquí reclamant. I en tot cas, tenint en compte el termini màxim d'un mes abans esmentat, és evident que l'eventual resposta que s'hagués donat a l'aquí reclamant, hauria estat clarament extemporània.

En conseqüència, procedeix l'estimació de la reclamació, que es fonamentava en la manca de resposta a la sol·licitud d'exercici del dret d'accés, ja que GIACSA no va resoldre i notificar en forma i termini la dita sol·licitud presentada la persona afectada. Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

3.- Una vegada assentat l'anterior, convé analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si la resposta que hauria donat GIACSA a la sol·licitud de l'ara reclamant s'ajustà als preceptes transcrits al fonament de dret anterior.

Com a punt de partida cal tenir en compte que els articles 15 de la LOPD i 27.1 del RLOPD configuren el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que estan sent objecte de tractament i, si s'escau, sobre la finalitat del tractament, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes.

El dret d'accés és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Tal com ja s'ha avançat, mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de cancel·lació, rectificació o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

Tal com s'ha assenyalat en el fonament de dret anterior, davant el tràmit d'audiència GIACSA ha aportat davant l'Autoritat còpia de l'escrit de 8/01/2018 que porta per títol

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

“Dret d'accés a les dades personals del C. (...)de Collbató”, mitjançant el qual donava resposta a la sol·licitud d'accés formulada per l'ara reclamant. Doncs bé, d'entrada convé assenyalar, en relació amb l'assumpte indicat en aquest escrit de resposta a la sol·licitud d'accés, que les dades personals són predicables respecte de les persones físiques, tal com assenyala l'art. 3.a de la LOPD, i que el dret d'accés té un caràcter personalíssim. Per tant, no seria correcte vincular el dret d'accés a un domicili o immoble, en el que hi poden residir també altres persones.

Sobre el contingut de la informació -suposadament- proporcionada, de la lectura d'aquest escrit s'infereix que no s'hauria proporcionat tota la informació sol·licitada per la persona aquí reclamant. En aquest sentit, cal recordar que en la sol·licitud d'accés es demanava: *“que se le facilite gratuitamente el derecho de acceso a sus ficheros (...) Asimismo, se solicita que dicha información comprenda, de modo legible e inteligible, los datos que sobre mi persona están incluidos en sus ficheros, los resultantes de cualquier elaboración, proceso o tratamiento, así como el origen de los mismos, los cesionarios y la especificación de los concretos usos y finalidades para los que se almacenaron”.*

El contingut de l'escrit de resposta de GIACSA no conté tota aquesta informació, doncs es limita a informar sobre la finalitat del tractament (*“poder prestar-li els serveis de subministrament d'aigua contractats i remetre-li informació relativa al seu consum i informar de possibles incidències”*), sobre algunes dades identificatives de la persona sol·licitant de l'accés i aquí reclamant (nom i cognoms, adreça particular, núm. de tel. fix i mòbil, adreça electrònica, NIF) i dades financeres (núm. de compte corrent). Però no conté informació sobre l'origen d'aquestes dades, les comunicacions efectuades o que es prevegin fer (identificant en el seu cas les persones cessionàries), els usos concrets previstos, i, en paraules de la persona sol·licitant, *“altres que resultin de qualsevol elaboració procés o tractament”*, en referència al previst a l'art. 29.3 del RLOPD (*“la informació ha d'incloure totes les dades...resultants de qualsevol elaboració o procés informàtic...”*), i també al previst als art. 15.1 LOPD i 27.1 RLOPD. Així, per posar un exemple, també caldria informar sobre el consum d'aigua efectuat per la persona sol·licitant, la facturació emesa corresponent a aquest consum, els pagaments efectuats per aquesta persona, els eventuals deutes contrets i no satisfets, etc.

D'acord amb l'exposat, i des de la perspectiva del dret d'accés regulat a la LOPD i al RLOPD, pel que fa a les dades contingudes en el fitxer “Gestió fiscal i Tributària”, del qual es responsable l'Ajuntament de Collbató, procedeix estimar la present reclamació de tutela del dret d'accés, atès que en el present supòsit era procedent fer efectiu el dret d'accés, lliurant tota la informació sol·licitada per l'ara reclamant.

4.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir GIACSA per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les seves dades personals que són objecte de la present reclamació, mitjançant l'enviament d'aquestes a una de les adreces

Carrer Rosselló, 214, Esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

indicades per l'ara reclamant en la seva sol·licitud d'accés. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada per la Sra. (...)contra Gestió Integral d'Aigües de Catalunya, SA (GIACSA).

Segon.- Requerir GIACSA per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada als fonaments de dret 3r i 4t. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Tercer.- Notificar aquesta resolució a GIACSA, a la persona reclamant, i a l'Ajuntament de Collbató.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)